

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/62/2024
Identifikačné číslo spisu:	3620010198
Dátum vydania rozhodnutia:	25.03.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Dana Wänkeová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:3620010198.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Wänkeovej a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Petra Kaňu v trestnej veci proti obvinenému U. N., pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. a) Trestného zákona na neverejnom zasadnutí 25. marca 2025 v Bratislave o dovolaní obvineného U. N. proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 23. marca 2021. sp. zn. 23To/12/2021, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného U. N. odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Partizánske (od 1. júna 2023 Okresný súd Prievidza, pozn.) (ďalej tiež „okresný súd“) rozsudkom z 13. januára 2021, sp. zn. 1T/74/2020, uznal obvineného U. N. vinným z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. a) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

od presne neustáleného obdobia, minimálne od konca roka 2019 do 22. mája 2020 od nezistených osôb na presne nezistených miestach neoprávnene si zadovážoval psychotropnú látku metamfetamín (pervitín) a konope, ktoré prechovával v mieste bydliska v Y., ul. Y. XX/X, okres A., v osobnom motorovom vozidle, ktoré používal, pričom pri prehliadke osobného motorového vozidla zn. Škoda Super B, evidenčné číslo A. XXX Y. XX. mája 2020 okolo 18:25 hod. v Chynoranoch, pri vodnej nádrži Nedanovské rameno boli zaistené:

- zložený papierový ústrižok ružovej farby s obsahom vysušenej zlisovanej hmoty rastlinného pôvodu s hmotnosťou 0,112 g, pričom znaleckým skúmaním bola zistená prítomnosť látok kanabinoidného typu s priemernou koncentráciou účinnej látky tetrahydrokanabinolu 11,0 % hmotnostných, ktoré množstvo zodpovedá najmenej jednej jednotlivej dávke drogy (stopa číslo 2A),
- 3 kusy plastových vreciek s uzatváracou lištou s rozmermi 9x5,5 cm (2x) a 11,5x7 cm, všetky s obsahom úlomkov vysušeného rastlinného materiálu zelenej farby v celkovom množstve 6,793 g, pričom znaleckým skúmaním bola zistená prítomnosť znakov typických pre rastliny rodu Cannabis

(konopa) s priemernou koncentráciou účinnej látky tetrahydrokanabinolu 16,5 % hmotnostných, ktoré množstvo zodpovedá najmenej 37 obvykle jednotlivým dávkam drogy (stopa číslo 2B),

- plastové vrečko s uzatváracou lištou s rozmermi 31,5 cm x 19,8 cm, v ňom ďalšie plastové vrečko s lištou s rozmermi 11,7 cm x 7 cm s obsahom kryštalickej látky bielej farby - metamfetamín o hmotnosti 24,584 g s priemernou koncentráciou účinnej látky 75,3 % hmotnostných, ktoré množstvo zodpovedá najmenej 463 obvykle jednotlivým dávkam drogy (stopa číslo 3),

- plastové vrečko s uzatváracou lištou s rozmermi 32 cm x 20 cm, v ňom ďalšie plastové vrečko s lištou s rozmermi 19 cm x 12 cm, v ktorom sa nachádzala čierna kožená kľúčienka s obsahom (stopa č. 4):

a) dve prázdne injekčné striekačky 5 ml s piestami bielej farby so zrezanou vrchnou časťou, zatavené s prítomnosťou stôp metamfetamínu (stopa č. 4a),

b) injekčná striekačka Chirana 5,5 ml s piestom modrej farby so zrezanou vrchnou časťou, zatavená s obsahom metamfetamínu 2,480 g a jeho priemernou koncentráciou 76,4 % hmotnostných, čo zodpovedá najmenej 47 obvykle jednotlivým dávkam drogy (stopa číslo 4b),

c) injekčná striekačka Braun 2,5 ml s piestom zelenej farby so zrezaným piestom, zatavená s obsahom metamfetamínu 0,379 g a jeho priemernou koncentráciou 77,6 % hmotnostných, čo zodpovedá najmenej 7 obvykle jednotlivým dávkam drogy (stopa číslo 4c),

d) plastové vrečko s uzatváracou lištou s rozmermi 10 cm x 6 cm s obsahom kryštalickej látky metamfetamínu 8,161 g a jeho priemernou koncentráciou 77,0 % hmotnostných, čo zodpovedá najmenej 157 obvykle jednotlivým dávkam drogy (stopa číslo 4d),

e) plastové vrečko s uzatváracou lištou s rozmermi 8 cm x 4 cm s obsahom kryštalickej látky metamfetamín 0,385 g a jeho priemernou koncentráciou 77,3 % hmotnostných, ktoré množstvo zodpovedá najmenej 7 obvykle jednotlivým dávkam drogy (stopa číslo 4e),

pričom skutku sa obžalovaný dopustil napriek tomu, že už bol rozsudkom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou z 15. februára 2017, sp. zn. 3T/6/2017, odsúdený za zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d) Trestného zákona, na nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 3 (tri) roky, ktorý vykonal 17. októbra 2019,

a metamfetamín je zaradený podľa z. č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch do II. skupiny psychotropných látok, rastliny rodu Cannabis sú v zmysle z. č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch zaradené do I. skupiny omamných látok a tetrahydrokanabinol ako hlavná zložka konopy je zaradený podľa toho istého zákona do I. skupiny psychotropných látok.

Za to mu okresný súd uložil podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2, § 36 písm. l), § 37 písm. m), § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona per analogiam trest odňatia slobody vo výmere 80 mesiacov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Súčasne mu podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona s poukazom na § 78 ods. 1 Trestného zákona uložil ochranný dohľad na 1 rok. Zároveň okresný súd obvinenému podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona uložil trest prepadnutia vecí, a to plastovú krabičku s nápisom VITA VAC, 1 ks igelitové vrečko a mikrováhu. Podľa § 60 ods. 5 Trestného zákona vlastníkom prepadnutých vecí sa stal štát. Okresný súd podľa § 73 ods. 2 písm. d) Trestného zákona obvinenému uložil ochranné protitoxikomanické liečenie ambulantnou formou.

Uznaniu viny predchádzalo vyhlásenie obvineného, že je vinný a postupom podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku prijatie tohto vyhlásenia (zápisnica o hlavnom pojednávaní z 13. januára 2021, č. l. 251 - 254).

Prokurátor napadol výrok o treste uvedeného rozsudku okresného súdu odvolaním v neprospech obvineného. Krajský súd v Trenčíne (ďalej tiež „krajský súd“) rozsudkom z 23. marca 2021 sp. zn. 23To/12/2021, rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e), ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok v celom výroku o treste odňatia slobody. Krajský súd podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku obvinenému U. N. pri nezmenenom výroku o vine v rozsudku okresného súdu uložil podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 36 písm. n), § 37 písm. m), § 38 ods. 2 Trestného

zákona trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 1, ods. 3 písm. b), ods. 4 Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia.

Proti rozsudku krajského súdu, ktorý bol obvinenému doručený 10. mája 2021 a jeho obhajcovi 11. mája 2021, podal obvinený prostredníctvom zvoleného obhajcu 9. mája 2024 dovolanie a to z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c) a písm. h) Trestného poriadku.

V odôvodnení tohto mimoriadneho opravného prostriedku po stručnom zrekapitulovaní predchádzajúceho konania a rozhodnutí počas neho vydaných obvinený v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku poukázal na závery rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky z 2. novembra 2011, PL. ÚS 6/2009, judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúcu sa primeranosti trestu, a uviedol, že súd nie je v danej veci viazaný trestnou sadzbou uvedenou pre takýto trestný čin v Trestnom zákone a môže rozhodnúť aj inak, na základe vlastného vyhodnotenia konkrétneho prípadu, aby nevznikol nepomer medzi primeranosťou trestu, závažnosťou konania a osobnými pomermi páchatel'a, a aby vplyv trestu na páchatel'a nebol neprimeraný. Obvinený sa domnieval, že takýto vysoký trest odňatia slobody za skutok uvedený vo výrokovej časti rozsudku, ktorým bol odsúdený za situácie, keď urobil vyhlásenie, že je vinný a skutok úprimne oľutoval, nie je podľa neho v súlade s článkom 6 a článkom 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“).

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený namietal, že krajský súd na rozdiel od okresného súdu nepriznal obvinenému poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona s odôvodnením, že priznanie páchatel'a musí byť sprevádzané úprimným oľutovaním, čo v jeho prípade, ktorý už bol súdne trestaný za rovnaký trestný čin, a to dokonca na nepodmienečný trest odňatia slobody, nemožno podľa obvineného akceptovať. Doplnil, že podľa súdu už aj v predchádzajúcom konaní skutok priznal a úprimne oľutoval. Obvinený uviedol, že bezprostredne po výkone trestu odňatia slobody za tento predchádzajúci skutok sa však trestnej činnosti dopustil opakovane, čo svedčí jednak o jeho ťažkej napravitelnosti, ako aj o neúprimnosti jeho oľutovania, proti priznaniu tejto poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Trestného zákona bolo podľa obvineného nesprávne. Použitie R 44/2017 je pre daný prípad podľa názoru obvineného legitímne; zo strany súdu ide podľa neho o nedostatočné vyhodnotenie R 44/2017, ktoré pripúšťa analógiu s dohodou o vine a treste pri vyhlásení o vine vo vzťahu k možnosti znížiť trest odňatia slobody. Pokračoval, že dôsledky spojené s neakceptovaním úprimnej ľútosti trestného činu a tým aj vyššie uvedeného R 44/2017 spojil krajský súd s rozhodnutím Okresného súdu Bánovce nad Bebravou z 15. februára 2017, sp. zn. 3T/6/2017, od ktorého sa odvíja právna kvalifikácia skutku, pre ktorý obvinenému súdy ukladali trest v konaní krajského súdu č. k. 23To/12/202, čo je podľa obvineného neprípustné (§ 38 ods. 1 Trestného zákona). Takýto zjednodušený prístup by v súdnej praxi podľa obvineného znamenal, že v prípade odsudzovania páchatel'ov obzvlášť závažného zločinu podľa § 172 ods. 2 písm. a) Trestného zákona by sa úprimne oľutovanie trestného činu a priznanie poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Trestného zákona nemohlo použiť nikdy. Taktiež odôvodniť takýto postup poukazom na iné rozhodnutia, ktoré súd k dispozícii vôbec nemal [odsúdenia pre prečiny podľa § 348 ods. 1 písm. d) Trestného zákona], a to bez toho, aby súd tieto spisové materiály a rozhodnutia mal možnosť preskúmať a oboznámiť sa s nimi na hlavnom pojednávaní a verejnom zasadnutí, bez toho, aby súd dal obvinenému možnosť sa k tomu vyjadriť, je porušením jeho práva na obhajobu zásadným spôsobom. Obvinený poznamenal, že podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. júna 2020, sp. zn. 5 Tdo 40/2020, pre priznanie poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Trestného zákona sa vyžaduje kumulatívne priznanie sa páchatel'a k spáchaniu trestného činu, ako aj úprimné oľutovanie tohto trestného činu, pričom na priznanie sa páchatel'a k spáchaniu trestného činu môže súd prihliadnuť iba v prípade, ak sa priznanie týka všetkých skutkových okolností, ktoré sú kvalifikačným momentom súdom použitej právnej kvalifikácie, vrátane okolností, ktoré podmieňujú použitie vyššej trestnej sadzby (R 15/2015). Túto podmienku nemožno podľa obvineného považovať za splnenú, a to ani v prípade preukázania pravdivosti tvrdení o obsahu obvineným prezentovaných vyjadrení na hlavnom pojednávaní 14. marca 2016, nakoľko vychádzajúc z ich obsahu (obvinený deklaroval, že vyhlásil nasledovné: „Môžem byť vinný aj nemusím ... všetko to bolo na základe provokácie ... a ja ľutujem, že sa to stalo ...“), takto

formulované tvrdenie nemožno podľa neho považovať za priznanie sa k spáchaniu trestného činu pre účely uplatnenia poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Trestného zákona. Pokiaľ ide o preukázanie splnenia druhej podmienky v podobe „kvalifikovanej“ ľútosti, túto je podľa obvineného potrebné posudzovať podľa konkrétnych okolností prípadu, pričom záver o jej (ne)existencii nemožno zakladať výlučne na ústnych prejavoch obvineného uskutočnených pred súdom, ale je nevyhnutné zohľadniť aj ostatné procesné prejavy obvineného (napr. obsah záverečnej reči, posledného slova), celkové okolnosti prípadu (napr. o aký druh trestnej činnosti s prihliadnutím na formu zavinenia išlo), osobu páchatel'a (napr. či doposiaľ viedol riadny život), príp. ďalšie skutočnosti, ktoré predznamenávajú jeho vnútorný vzťah k spáchanému trestnému činu. Obvinený dodal, že týmito skutočnosťami sa súd nezaoberal, nehodnotil prístup obvineného k jeho vlastnej trestnej činnosti v danom konaní, samotná obžaloba konštatovala, že trestnú činnosť úprimne oľutoval. Podľa obvineného spôsob, akým krajský súd aplikoval relevantnú právnu úpravu na prípad obvineného, vykazuje znaky svojvôle.

Obvinený navrhol, aby dovolací súd vyslovil podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku rozsudkom porušenie zákona v ustanoveniach, o ktoré sa dôvod dovolania opiera a aby podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu vo výroku o treste; aby podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal krajskému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Prokurátor príslušnej prokuratúry v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného uviedol, že zo znenia § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku vyplýva, že pre naplnenie tohto dovolacieho dôvodu sa vyžaduje, aby bol obvinenému uložený taký druh trestu, ktorý zákon nepripúšťa alebo bol trest uložený mimo rámca trestnej sadzby. Iné pochybenie spočívajúce v uložení trestu, ktorý by mal byť v rozpore s článkami 3 a 6 Dohovoru, nie je možné v dovolaní vytýkať prostredníctvom uvedeného dovolacieho dôvodu. Pokračoval, že článok 6 ods. 1 Dohovoru, ktorému zodpovedajú ustanovenia čl. 46 ods. 1 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“), neupravuje parciálne právo spočívajúce v možnosti zmiernenia trestu pre prípad, keď sa súd domnieva, že by použitie trestnej sankcie podľa hmotného práva príslušného štátu sa javilo ako neprimerane prísne. Týka sa procesných atribútov konania pred nezávislým a nestranným súdom, ako aj konania osobou zákonného sudcu v primeranej lehote. Problematikou neprimerane prísnych sankcií sa zaoberá článok 3 Dohovoru (ktorému zodpovedá čl. 16 ods. 2 Ústavy), avšak v kontexte zákazu mučenia a neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestu. Z hľadiska vnútroštátneho práva prichádza do úvahy zníženie v osobitnej časti Trestného zákona ustanoveného minima trestnej sadzby podľa ustanovení § 39 a § 118 Trestného zákona a preto je podľa prokurátora námietka obvineného v tomto smere nedôvodná. Podľa prokurátora nemožno ani tvrdiť, že trest bol uložený mimo trestnú sadzbu stanovenú Trestným zákonom, pretože trestná sadzba pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. a), Trestného zákona je 10 až 15 rokov. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku teda nie je podľa prokurátora naplnený tým, že obvinenému nebol uložený trest prostredníctvom § 39 Trestného zákona aplikáciou vyššie citovaných článkov Dohovoru a teda uložený trest odňatia slobody nezodpovedá jeho predstave, v dôsledku čoho je uložený trest podľa odsúdeného vnímaný ako neprimeraný.

Podľa prokurátora obvinený v podstate druhý dôvod podaného dovolania smeruje proti skutkovým zisteniam súdov; každá poľahčujúca či priťažujúca okolnosť je vo svojom základe skutkovým zistením. Prípadné nesprávne právne posúdenie zistených skutočností, teda či je možné ich právne posudzovať ako poľahčujúce či priťažujúce okolnosti, by bolo podľa prokurátora možné napadnúť dovolaním podaným na základe § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, teda že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo (skôr) na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. V rozhodovanej veci obvinený však podal dovolanie z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pričom Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 385 ods. 1 Trestného poriadku je v konaní o dovolaní viazaný jeho dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené.

Prokurátor navrhol, aby dovolací súd podľa § 382 písmeno c) Trestného poriadku na neverejnom zasadnutí odmietol dovolanie obvineného, nakoľko je podľa neho zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Trestného poriadku a zistil, že dovolanie bolo podané obvineným ako oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Trestného poriadku, potom ako dovolateľ využil svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok (odvolanie), o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku), s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku a s uvedením dôvodu dovolania podľa odseku 2 tohto ustanovenia.

Dovolací súd ale zároveň zistil, že obvineným uplatnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. h) Trestného poriadku nie sú v posudzovanej veci zjavne splnené.

Úvodom považuje najvyšší súd za potrebné vo všeobecnej rovine pripomenúť, že z konštrukcie a štruktúry jednotlivých dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. a) až písm. n) Trestného poriadku vyplýva, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu je určené na nápravu výslovne uvedených procesných alebo hmotnoprávných chýb. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa [primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 57/2007-II]. Povedané inými slovami, dovolaním podaným z niektorého z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku sa nemožno domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, a ani prehodnotenia vykonaného dokazovania. Pritom platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takéhoto dovolacieho dôvodu podľa § 371 Trestného poriadku. Nestačí, ak podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pokiaľ v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu (pozri napr. odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 51/2014).

Zároveň je potrebné uviesť, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené, v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 120/2012-I). Povedané inými slovami pri zisťovaní dôvodov dovolania dovolacím súdom je rozhodujúca ich vecná špecifikácia dovolateľom a nie ich označenie podľa § 371 Trestného poriadku.

Z predloženého spisového materiálu vzťahujúceho sa k predmetnej veci vyplýva, že obvinený sa osobne zúčastnil hlavného pojednávania konaného 13. januára 2021 (ako aj jeho obhajca) (č. l. 251), na ktorom bol vyhlásený odsudzujúci rozsudok. Na tomto hlavnom pojednávaní obvinený (po riadnom poučení v zmysle § 257 ods. 2 Trestného poriadku o následkoch vyhlásenia v rozsahu ods. 5, ods. 8) urobil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, že je vinný zo spáchania skutku (uvedeného v obžalobe), ktorý po kladnom zodpovedaní otázok uvedených v § 333 ods. 3 písm. c), písm. d), písm. f), písm. g), písm. h) Trestného poriadku okresný súd prijal (č. l. 252).

Po vyhlásení uvedeného rozsudku súdu prvého stupňa prokurátor podal odvolanie, v ktorom vyjadril nesúhlas s uloženým trestom, ktorý považoval za mierny a uložený bez prihliadnutia na okolnosti, ktoré mali podľa jeho názoru potenciál ovplyvniť jeho výmeru v jeho prospech.

V odvolacom konaní krajský súd vyhodnotil, že riadny opravný prostriedok prokurátora je dôvodný a

sprísnil trest obvinenému, dôvodiac tým, že uložený trest považuje za neprimerane mierny a tiež konštatoval nesprávnosť aplikovania poľahčujúcej okolnosti.

Z dovolania obvineného je zrejmé, že toto smeruje proti výroku o treste, čo je v danom prípade v súlade so zákonom, keďže vyhlásenie o vine sa týka len uznania viny a s tým je spojená nenapadnuteľnosť rozhodnutia súdu odvolaním a dovolaním, pokiaľ ide o výrok o vine, nie pokiaľ ide o výrok o treste (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 7. júla 2020, sp. zn. II. ÚS 143/2020), vo vzťahu ku ktorému obvinený je oprávnenou osobou na podanie dovolania.

Pokiaľ ide o obvineným označený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, najvyšší súd stabilne judikuje, že právo na obhajobu je potrebné v zmysle tohto dovolacieho dôvodu chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 5 Trestného poriadku). Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je však koncipovaný oveľa užšie, keďže nie je ním akékoľvek (resp. každé) porušenie práva na obhajobu, ale len porušenie tohto práva zásadným spôsobom (napr. porušenie ustanovení o povinnej obhajobe podľa § 37 Trestného poriadku). Pri posudzovaní, či v danom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, sú dôležité konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach. Podstatou práva na obhajobu je zabezpečiť obhajovanie práv obvineného tak, aby v konaní boli okrem iného objasnené aj všetky skutočnosti svedčiacie v prospech obvineného, a aby sa na ne v konaní a pri rozhodovaní prihliadalo. Za porušenie práva na obhajobu podľa tohto ustanovenia preto nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinil podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a nebude ju už overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 7/2011).

Obvinený tiež namietal odôvodnenie rozhodnutí súdov, k čomu najvyšší súd uvádza, že nedostatok odôvodnenia rozhodnutia súdu sám osebe nie je dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ktorý predpokladá porušenie práva na obhajobu len v procesnoprávnom význame a nezahŕňa prípady nedostatku odôvodnenia súdneho rozhodnutia, avšak podľa ustálenej rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky je súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy a článku 6 ods. 1 Dohovoru aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolenej účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia prvostupňového, ale aj odvolacieho súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II. ÚS 209/04, IV. ÚS 350/2014 a II. ÚS 449/2015).

Pokiaľ ide o obvineným spomenutý dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, je potrebné vo všeobecnej rovine uviesť, že dovolacím dôvodom nemôže byť len neprimeranosť trestu pociťovaná, či už ako prílišná alebo mierna, ak bol trest vymeraný v rozmedzí určitej trestnej sadzby (uznesenie najvyššieho súdu z 22. decembra 2022, sp. zn. 3 Tdo 21/2022). V rámci predmetného dovolacieho dôvodu možno namietat výlučne iba to, že trest bol uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 86/2015).

Pre úplnosť možno dodať, že vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) a písm. h) Trestného poriadku je pritom taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa iba k výroku o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k takému výroku (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu a stanovisko jeho trestnoprávneho kolégia zverejnené v Zbierke pod č. 58/2007-I a 5/2011).

Krajský súd vo vzťahu k okresným súdom neprimerane miernemu uloženému trestu uviedol, že priznanie páchatelia musí byť sprevádzané aj úprimným oľutovaním, čo v prípade obvineného, ktorý už bol súdne trestaný za rovnaký trestný čin a to dokonca na nepodmienečný trest odňatia slobody nemožno akceptovať. Obvinený už v predchádzajúcom trestnom konaní voči nemu vedenom skutok priznával a úprimne oľutoval. Bezprostredne po výkone trestu odňatia slobody za tento predchádzajúci skutok sa však trestnej činnosti dopustil opakovane. Uvedené jednoznačne svedčí jednak o jeho ťažšej napravitelnosti, ako aj o neúprimnosti jeho oľutovania, preto priznanie tejto poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Trestného zákona bolo nesprávne. Vzhľadom k jeho predchádzajúcemu životu krajský súd nevzhladol u obvineného s poukazom na jeho trestnú minulosť ani okolnosť pre mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona per analogiam. Stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu č. 44/2017 sice uvedené pripúšťa, avšak nie v každom prípade prichádza do úvahy. V jeho prípade ide o osobu 7 krát súdne trestanú, pričom pred aktuálne mu za vinu kladenou trestnou činnosťou okrem vyššie spomenutého odsúdenia za rovnakú trestnú činnosť vykonal aj 3 ďalšie nepodmienečné tresty odňatia slobody za inú trestnú činnosť. Len vďaka zahladenému odsúdeniu za trestný čin lúpeže nebol postihovaný za opakované spáchanie zločinu, čo by malo negatívny vplyv na trestnú sadzbu, a znamenalo by to jej podstatné zvýšenie (podľa § 38 ods. 5 Trestného zákona).

Vo vzťahu k argumentácii obvineného o nepriznaní poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. l) Trestného zákona (priznal sa k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval) je potrebné najprv poukázať na obvineným spomenuté stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu č. 44/2017, z ktorého vyplýva, že poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona predpokladá okrem priznania sa páchatelia aj úprimné oľutovanie trestného činu. Či k takému oľutovaniu došlo, je potrebné posúdiť podľa konkrétnych okolností prípadu, vrátane procesných prejavov páchatelia (procesne ako obžalovaného) po prijatí vyhlásenia o uznaní viny podľa § 257 ods. 1 písm. b), písm. c) Trestného poriadku (najmä pri využití práva záverečnej reči a posledného slova).

Ďalej dovolací súd vo vzťahu k vyššie uvedenému pripomína, že otázka zisťovania, resp. zhodnotenia (ne)existencie poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z preskúmania dovolacieho súdu v prípade, že tento koná na podklade dovolania obvineného podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Ak ale súd vo výroku napadnutého rozhodnutia konštatuje danosť niektorej takejto okolnosti, či už poľahčujúcej alebo priťažujúcej, ale v rozpore s tým ju nezoberie do úvahy pri ukladaní trestu - pri úprave trestnej sadzby - tak, ako to ustanovuje § 38 ods. 2 až ods. 4 Trestného zákona, ide o skutočnosť, ktorá za splnenia podmienky uvedenej v § 371 ods. 5 Trestného poriadku môže znamenať naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia) (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 18/2015).

Krajský súd priznal obvinenému poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Trestného zákona, nakoľko obvinený urobil vyhlásenie o vine, a súd prvého stupňa toto prijal. Vzhľadom k tomu, že obvinený bol už za trestný čin odsúdený krajským súdom mu priznal aj priťažujúcu okolnosť uvedenú v § 37 písm. m) Trestného zákona. Pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností zostal vyrovnaný. Pri výmere trestu preto bolo následne potrebné použiť § 38 ods. 2 Trestného zákona a ukladať obvinenému trest odňatia slobody v základnej trestnej sadzbe vo výmere desať rokov až pätnásť rokov. Odvolací súd pri výmere trestu nemohol prehliadnuť, že hoci obvinený už bol súdne trestaný, je zrejmé, že tieto potrestania nemali

na neho dostatočne prevýchovný účinok, nepoučili ho, neviedli k jeho náprave, a neodradili ho ani od ďalšieho obdobného konania. Ako je z jeho predchádzajúceho života zrejmé, iné prostriedky nápravy jeho osoby v minulosti súdom mu uložené zlyhali. Obvinený je osobou so sklonmi k páchaniu trestnej činnosti.

Vychádzajúc z platnej judikatúry najvyššieho súdu, tento posudzuje napadnuté rozhodnutie z hľadiska súladu so zákonom účinným v čase vyhlásenia tohto rozhodnutia. Pri rozhodovaní o dovolaní napadnutej okolnosti patriacej do oblasti posudzovania trestnosti činu alebo ukladania trestu však zohľadní aj zmenu právneho stavu v čase od vyhlásenia napadnutého rozhodnutia do momentu rozhodovania dovolacieho súdu, ktorá je relevantná v súvislosti s ústavným princípom retroaktivity Trestného zákona, resp. jeho zmeny priaznivej pre páchatel'a (článok 50 ods. 6 Ústavy a § 2 ods. 1 Trestného zákona) a dôsledkom aplikácie tohto princípu pre možné rozhodovanie v novom konaní (rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 46/2014-I).

V tejto súvislosti najvyšší súd uvádza, že za zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. a) Trestného zákona (účinného do 30. júna 2021) ustanovil zákon trest odňatia slobody na 10 (desať) rokov až 15 (pätnásť) rokov. V zmysle novelizovaného Trestného zákona (účinného od 6. augusta 2024) by konanie obvineného bolo právne kvalifikované ako zločin neoprávnenej výroby a obchodovania s omamnou látkou a psychotropnou látkou podľa § 173 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona, za ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody na 7 rokov až 15 rokov. V posudzovanej veci, pokiaľ ide o uložený trest odňatia slobody, ide o taký druh trestu, ktorého uloženie zákon za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, pripúšťa a rovnako tak výmera tohto trestu je v rámci zákonnej trestnej sadzby. Je teda zrejmé, že trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov je uložený v zákonom stanovenej trestnej sadzbe, primeraný spáchanému trestnému činu.

Zjednodušene povedané, pokiaľ ide o uložený trest odňatia slobody obvinenému U. N., ide o taký druh trestu, ktorého uloženie zákon za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného pripúšťa, rovnako tak výmera tohto trestu je v súlade so súčasnou právnou úpravou v rámci zákonnej trestnej sadzby a nezakladá dôvodnosť dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. h) Trestného poriadku.

Tieto dôvody viedli najvyšší súd k záveru, že v posudzovanej veci dôvody dovolania nie sú zjavne splnené, a preto dovolanie obvineného U. N. podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku na neverejnom zasadnutí odmietol.

Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.